

Обов'язкова дисципліна
«ЗАХИСТ ПРАВА НА СВОБОДУ
ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ»

Курс забезпечує: к.ю.н., доц. Місевич Сергій Васильович

Стаття 5 § 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод - **Право на свободу та особисту недоторканність**: «Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом: а) законне ув'язнення особи після засудження її компетентним судом; б) законний арешт або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом; с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення; d) затримання неповнолітнього на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру або законне затримання неповнолітнього з метою допровадження його до компетентного органу; е) законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань, законне затримання психічнохворих, алкоголіків або наркоманів чи бродяг; f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.

Кожен, кого заарештовано, має бути негайно поінформований зрозумілою для нього мовою про підстави його арешту і про будь-яке обвинувачення, висунуте проти нього.

Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту "с" пункту 1 цієї статті, має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судові засідання.

Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним.

Кожен, хто є потерпілим від арешту або затримання, здійсненого всупереч положенням цієї статті, має забезпечене правовою санкцією право на відшкодування».

Метою викладання дисципліни є аналіз та узагальнення практики Європейського суду з прав людини щодо ст. 5 Європейської конвенції з прав людини, опанування принципами, розробленими практикою Суду разом із відповідними прецедентами, що дасть можливість студенту навчитися застосовувати практику Європейського суду з прав людини в конкретних життєвих ситуаціях.

Основний акцент в процесі викладання дисципліни зроблений на специфіці дії ст. 5 Конвенції, зокрема відповідальності держави, - за цією статтею, - за дії приватних осіб; змістовному наповненні понять «позбавлення свободи», «невизнане затримання», «свавільне затримання» та ін. в практиці Європейського суду з прав людини у конкретних справах; допустимих, згідно з Конвенцією, випадках позбавлення свободи в їх інтерпретації Судом; конвенційних гарантіях для затриманих за підозрою у вчиненні правопорушень; процесуальних гарантіях при позбавленні свободи згідно з Конвенцією та практикою Суду тощо.